

Protocol medisch handelen

Medicijnverstrekking en
medisch handelen op school

(november 2023)

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 3
De leerling wordt ziek op school	pag. 4
Het verstrekken van medicijnen op verzoek	pag. 5
Medische handelingen	pag. 5

Inleiding

Medewerkers van school kunnen worden geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook kan school het verzoek van ouders/verzorgers krijgen om hun kind(eren) de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van medewerkers van school gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. De school aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Medewerkers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van deze leerlingen is het van groot belang dat medewerkers van school in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken. Medewerkers en de schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Drie te onderscheiden situaties zijn:

- *De leerling wordt ziek op school*
- *Het verstrekken van medicijnen op verzoek*
- *Medische handelingen*

De eerste situatie laat de school en de medewerker geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de medewerker/EHBO'er moet direct bepalen hoe te handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor de individuele medewerker geldt dat deze mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor deze zich niet bekwaam acht.

De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd-, buik- of oorspijn. Ook kan de leerling bijvoorbeeld door een insect geprikt/gebeten worden. In zijn algemeenheid is een medewerker/EHBO'er niet deskundig om dan een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een leerling die ziek is, naar huis moet. De school zal, in geval van ziekte, altijd contact opnemen met de ouder(s)/verzorger(s) om te overleggen wat er moet gebeuren. Ook wanneer een EHBO'er inschat dat de leerling bij een eenvoudig middel gebaat is, neemt de school contact op met de ouder(s)/verzorger(s) en vraagt om toestemming om een bepaald middel te verstrekken/een bepaalde handeling uit te voeren.

Problematisch is het wanneer de ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken is/zijn. De leerling wordt niet naar huis gestuurd zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) verstrekt worden. De EHBO'er kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven/een handeling uit te voeren. Daarnaast moet de EHBO'er inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Bij twijfel en/of verergering van de situatie wordt altijd een arts geraadpleegd. Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft zaak de leerling voortdurend te observeren: iedere situatie is anders.

Enkele zaken om op te letten zijn:

- *toename van pijn*
- *misselijkheid*
- *verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)*
- *verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)*
- *verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)*

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zetpillen bij toevallen. Het is de verantwoordelijkheid van de ouder(s)/verzorger(s) om te zorgen dat een kind de juiste medicatie EN de juiste dosering voor één schooldag (of voor de duur van de excursie) bij zich heeft.

Mocht de situatie zich voordoen dat de leerling niet goed op het medicijn reageert of dat er onverhoopt een fout gemaakt wordt bij de toediening van het medicijn, dan wordt contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s). Bij een ernstige situatie wordt direct het landelijk alarmnummer 112 gebeld. Relevante gegevens zoals: naam, geboortedatum, adres, het medicijn dat is toegediend, welke reacties de leerling vertoont (eventueel welke fout is gemaakt) worden dan doorgegeven.

Medische handelingen

Bepaalde medische handelingen - de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. De arts geeft dan een bekwaamheidsverklaring af aan de betreffende persoon.

In uitzonderlijke gevallen kunnen ouders/verzorgers dus aan school vragen handelingen te verrichten die vallen onder dit medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de leerling zelf op school verricht. Indien de medische handelingen niet door de leerling zelf verricht kunnen worden, zal school in overleg met de ouder(s)/verzorger(s) afstemmen hoe dit vorm te geven. Dit zal schriftelijk worden vastgelegd in een medisch paspoort en worden opgenomen in SOM (welke medicijnen, hoe vaak en in welke hoeveelheden/situatie ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden, de periode waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum).

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een langere periode wordt regelmatig met de ouder(s)/verzorger(s) overlegd over het ziekteverloop en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer de ouder(s)/verzorger(s) medicijnen komt/komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- *Medicijnen worden alleen in ontvangst genomen wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling.*
- *De ouder(s)/verzorger(s) brengt/brengen school op de hoogte van eventuele bijwerkingen van het medicijn.*
- *School houdt via SOM "Incidenten" per keer bij wanneer het medicijn aan de betreffende leerling gegeven is.*

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, dan wordt contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s). Bij een ernstige situatie wordt direct het landelijk alarmnummer 112 gebeld. Relevante gegevens van de leerling zoals: naam, geboortedatum, adres en informatie over de aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn, worden doorgegeven.